

ting, om Kapitelstakstens Fastsættelse og Behandlingen deraf for nogle Aar siden, fører jo ikke til noget her ved denne Lejlighed.

Derimod maa jeg gøre adskillige Bemærkninger til den ærede Ordfører for det konservative Mindretal. Naar det ærede Medlem omtalte Forholdene ved Sorø Akademi og Kommunitetet og henviste til en Udtalelse, der var forelagt fra Kvæstor om de Arvefæsteafgifter, der hører derunder, vil jeg sige til det ærede Medlem, at vi har jo her i Rigsdagen tidligere taget Stilling til dette Spørgsmaal for disse Institutioners Vedkommende, idet vi gennem et Forslag paa Tillægsbevillingsloven nu i flere Aar har bidraget til, at disse Afgifter for Sorø Akademis og Kommunitetets Vedkommende kunde nedsættes for Arvefæsteydere, der kun havde en Indtægt af indtil 1,500 Kr. Ved at tiltræde dette Forslag har vi jo erkendt, at disse Afgifter i Virkeligheden er urimelige. Men naar vi staaer overfor og har staaet overfor Behandlingen af Spørgsmaal vedrørende den Slags gamle Afgifter, som det her drejer sig om at faa afløst, har det jo saa godt som altid vist sig her i Rigsdagen, at der har været Utilfredshed, Uenighed; nogle har ment, at der blev ydet for lille Erstatning, og andre har ment, at der blev ydet for stor Erstatning. Jeg behøver her kun at erindre om de Forhandlinger, der fandt Sted i Rigsdagen i 1903, da Tienden blev afløst. Da førte vi lange Forhandlinger i Rigsdagen og i dette Ting om, hvorvidt det kunde siges at være en passende Erstatning, der blev ydet ved Tiendens Afløsning. Nu vil ærede Medlemmer maaske tænke, at det Standpunkt, der den Gang blev indtaget overfor dette Spørgsmaal af de konservative Medlemmer, var et tilsvarende Standpunkt til det, de konservative Medlemmer indtager nu ved Behandlingen af denne Sag. Det vilde jo være ganske naturligt at tænke saaledes. Men da indtog de konservative netop det modsatte Standpunkt, en Del af det daværende Højre i alt Fald, for Højre var jo den Gang ikke fuldstændig enigt om Spørgsmaalet. Med nu afdøde Højesteretsagfører P. G. C. Jensen som Ordfører blev der fra konservativ Side fremsat meget stærke Udtalelser imod den Afløsningssum, som den Gang blev forlangt i Lovforslaget. Og hvad gik den Afløsningssum ud paa? Den gik ud paa, at en Tønde Byg skulde afløses efter en Kapitelstakst, der for hele Landet udgjorde i Gennemsnit 9 Kr. 18 Øre, kapitaliseret med 25. Derimod blev der fra konservativ

Side, fra en Del af Højres Side, foreslaaet, at dette Beløb kun skulde kapitaliseres med 23 — det var en rigelig Erstatning, blev der sagt den Gang. Fra Højres Side blev der altsaa den Gang stillet Forslag om, at en Tønde Byg skulde afløses for et samlet Beløb af 211 Kr. 14 Øre, medens Afløsningssummen i Virkeligheden blev 229 Kr. 50 Øre; og det, en Tønde Byg her foreslaas at skulle afløses med, er 250 Kr. 75 Øre. Saaledes ligger dette Spørgsmaal, og derigennem mener jeg at have paavist, at naar vi drøfter den Slags Spørgsmaal: hvad der maa siges at være fuld Erstatning, saa er Opfattelserne forskellige, men af den Grund kommer vi virkelig ikke Grundlovens Bestemmelser for nær. Afløsningssummen er altsaa her for en Tønde Byg kapitaliseret til 250 Kr. 75 Øre, men hertil maa man jo tillige lægge, at Nyderen, Ejeren af disse Afgifter vil blive sparet for adskillig Ulejlighed og adskillig Udgift til Indkrævning af disse Afgifter. Maaske dette ikke betyder saa særlig meget, men givet er det jo dog, at f. Eks. i vore Stationsbyer ude omkring paa Landet, hvor der har fundet megen Udstykning Sted, og hvor disse Afgifter er blevet fordelt paa et stort Antal smaa Parceller med smaa Beløb paa hver, kan det dog ikke nægtes, at det vil være en ikke ringe Lettelse for Ejerne af disse Afgifter at faa dem afløst til en passende Værdi, som vi mener, det er, der her bydes.

Jeg skulde da for øvrigt ogsaa mene, at de overordentlig høje Afgifter, som nu har været svaret i 4 Aar, og som næsten har været det dobbelte af disse Afgifters Størrelse tidligere, er jo dog ogsaa, selv om der ikke skal lægges stor Vægt derpaa, noget, som der bør tages en lille Smule Hensyn til. Gennemsnitskapitelstaksten for disse sidste 4 Aar har jo været 19 Kr. 84 Øre, og de, der har modtaget disse Afgifter, har altsaa derved omtrent faaet det dobbelte af, hvad Afgiften var beregnet til tidligere, og hvad den har været beregnet til at skulle udgøre. Det synes jeg ogsaa nok, at der kunde være Grund til at fæste Opmærksomheden paa.

Jeg ser altsaa saaledes paa dette Spørgsmaal, at den Erstatning, der her ydes ved Afløsningen, er fuldt forsvarlig, og at vi ved at gennemføre dette Forslag aldeles ikke kommer i Strid med Grundlovens Bestemmelser om Ejendomsretten. Jeg vil da her ogsaa gøre opmærksom paa det Svar, som nu kom fra den højtærede Landbrugsminister, og hvori han udtrykkelig fremhævede, at der ikke fra et eneste af Ministeriets Medlemmer var rejst nogen